

**26 AĞUSTOS GECESİNDE SAATLAR
İKİ OTUZDAN BEŞ OTUZA KADAR
ve
İZMİR RIHTIMINDAN AKDENİZ'E BAKAN NEFER**

Saat 2.30.

**Kocatepe yanık ve ihtiyar bir bayırdır,
ne ağaç, ne kuş sesi,
ne toprak kokusu vardır.
Gündüz güneşin,
gece yıldızların altında kayalardır.
Ve şimdi gece olduğu için
ve dünya karanlıkta daha bizim,
daha yakın,
daha küçük kaldığı için
ve bu vakitlerde topraktan ve yürekten
evimize, aşkımıza ve kendimize dair
sesler geldiği için
kayalıklarda şayak kalpaklı nöbetçi
okşayarak gülümseyen bıyığını
seyrediyordu Kocatepe'den**

dünyanın en yıldızlı karanlığını.
Düşman üç saatlik yerededir
ve Hıdırlık-tepesi olmasa
Afyonkarahisar şehrinin ışıkları gözükecek.
Küzeydoğuda Güzelim-dağları
ve dağlarda tek
ateşler yanıyor.
Ovada Akarçay bir pırıltı halinde
ve şayak kalpaklı nöbetçinin hayalinde
şimdi yalnız suların yaptığı bir yolculuk var :
Akarçay belki bir akar su,
belki bir ırmak,
belki küçücük bir nehirdir.
Akarçay Dereboğazı'nda değirmenleri çevirip
ve kılçıksız yılan balıklarıyla
Yedişehitler kayasının gölgesine girip
çıkıyor.

Ve kocaman çiçekleri eflâtun
kırmızı
beyaz
ve sapları bir, bir buçuk adam boyundaki
haşhaşların arasından akar.
Ve Afyon önünde
Altıgözler Köprüsü'nün altından
gündoğuya dönerek
ve Konya tren hattına rastlayıp yolda
Büyükçobanlar Köyü'nü solda
ve Kızılkilise'yi sağda bırakıp
gider.

Düşündü birdenbire kayalardaki adam
kaynakları ve yolları düşman elinde kalan bütün nehirleri.
Kim bilir onlar ne kadar büyük,
ne kadar uzundular?
Birçoğunun adını bilmiyordu,
yalnız, Yunan'dan önce ve Seferberlik'ten evvel
Selimşahlar Çiftliği'nde ırgatlık ederken Manisa'da
geçerdi Gediz'in sularını başı dönerek.

Dağlarda tek
ateşler yanıyordu.
Ve yıldızlar öyle ışıltılı, öyle ferahlılar ki
şayak kalpaklı adam
nasıl ve ne zaman geleceğini bilmeden
güzel, rahat günlere inanıyordu
ve gülen bıyıklarıyla duruyordu ki mavzerinin yanında,
birdenbire beş adım sağında onu gördü.
Paşalar onun arkasındaydılar.

O, saati sordu.
Paşalar : «Üç,» dediler.
Sarışın bir kurda benziyordu.
Ve mavi gözleri çakmak çakmaklı.
Yürüdü uçurumun başına kadar,
eğildi, durdu.
Bıraksalar
ince, uzun bacakları üstünde yaylanarak
ve karanlıkta akan bir yıldız gibi kayarak
Kocatepe'den Afyon Ovası'na atlıyacaktı.

Saat 3.30.

Halimur - Ayvalı hattı üzerinde
manga mevziindedir.

İzmirli Ali Onbaşı
(kendisi tornacıdır)
karanlıkta gözyordamıyla
sanki onları bir daha görmeyecekmiş gibi
baktı manga efradına birer birer :

Sağda birinci nefer
sarışındı.

İkinci esmer.

Üçüncü kekemeydi
fakat bölükte

yoktu onun üstüne şarkı söyleyen.

Dördüncünün yine mutlak bulamaç istiyordu canı.

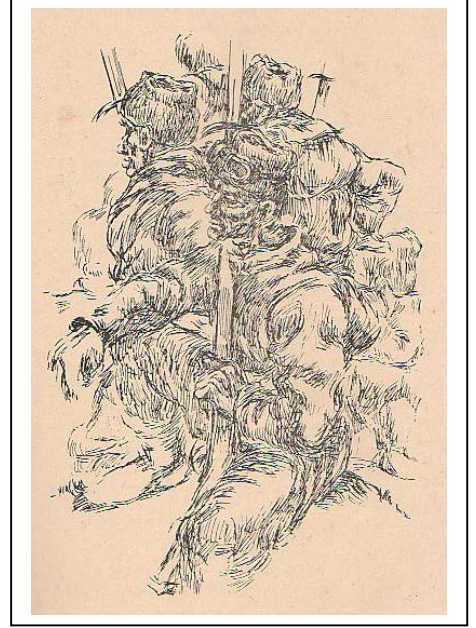
Beşinci, vuracaktı amcasını vurana
tezkere alıp Urfa'ya girdiği akşam.

Altıncı,
inanılmıyacak kadar büyük ayaklı bir adam,
memlekette toprağını ve tek öküzünü
ihtiyar bir muhacir karısına bıraktığı için
kardeşleri onu mahkemeye verdiler
ve bölükte arkadaşlarının yerine nöbete kalktığı için
ona «Deli Erzurumlu» derdiler.

Yedinci, Mehmet oğlu Osman'dı.
Çanakkale'de, İnönü'nde, Sakarya'da yaralandı
ve gözünü kırpmadan
daha bir hayli yara alabilir,
yine de dimdik ayakta kalabilir.

Sekizinci,
İbrahim,
korkmıyacaktı bu kadar
bembeyaz dişleri böyle tıkırdayıp
birbirine böyle vurmasalar.

Ve İzmirli Ali Onbaşı biliyordu ki :
tavşan korktuğu için kaçmaz
kaçtığı için korkar.

Saat 4.

**Ağzıkara - Söğütlüdere mıntıkası.
On ikinci Piyade Fırkası.
Gözler karanlıkta, uzakta.
Eller yakında, mekanizmalar üzerinde.
Herkes yerli yerinde.
Tabur imamı
mevzideki biricik silâhsız adam :
ölülerin adamı,
kırık bir söğüt dalı dikerek kibleye doğru,
durdurdu boyun büküp
el kavuşturup
sabah namazına.**

**İçi rahattır.
Cennet, ebedî bir istirahatıdır.
Ve yenilseler de, yenseler de âdâyı,
meydânı gazadan o kendi elleriyle verecektir
Cenâbı rabbülâlemîne şühedâyı.**

Saat 4.45.

**Sandıklı civarı.
Köyler.
Sarkık, siyah bıyıklı süvari,
çınar dibinde, beygirinin yanında duruyordu.
Çukurova beygiri
kuyruğunu karanlığa vuruyordu :
dizkapaklarında kan,
kantarmasında köpük...
İkinci Süvari Fırkası'ndan Dördüncü Bölük,
atları, kılıçları ve insanlarıyla havayı kokluyor.
Geride, köylerde bir horoz öttü.
Ve sarkık, siyah bıyıklı süvari
ellerinin tersiyle yüzünü örttü.
Karşı dağlar ardında, düşman elinde kalan
bir başka horoz vardır :
baltaibik, sütbeyaz bir Denizli horozu.
Düşmanlar herhal onu çoktan kesip
çorbasını yapmışlardır...**

Saat beşe on var.

**Kırk dakika sonra şafak
sökecek.
«Korkma sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak».
Tınaztepe'ye karşı Kömürtepe güneyinde,
On beşinci Piyade Fırkası'ndan iki ihtiyat zabiti
ve onların genci, uzununu,**

Darülmualimin mezunu

**Nurettin Eşfak,
mavzer tabancasının emniyetiyle oynıyarak
konuşuyor :**

**-Bizim İstiklâl Marşı'nda aksıyan bir taraf var,
bilmem ki, nasıl anlatsam,
Âkif, inanmış adam,
fakat onun, ben,
inandıklarının hepsine inanmıyorum.**

Meselâ, bakın :

«Gelecektir sana vaadettiği günler Hakkın.»

Hayır,

**gelecek günler için
gökten âyet inmedi bize.**

**Onu biz, kendimiz
vaadettik kendimize.**

**Bir şarkı istiyorum
zaferden sonrasına dair.**

«Kim bilir belki yarın...»

Saat beşe beş var.

Dağlar aydınlanıyor.

Bir yerlerde bir şeyler yanıyor.

Gün ağardı ağaracak.

Kokusu tütmeğe başladı :

Anadolu toprağı uyanıyor.

**Ve bu anda, kalbi bir şahan gibi göklere salıp
ve pırıltılar görüp
ve çok uzak**

**çok uzak bir yerlere çağırın sesler duyarak
bir müthiş ve mukaddes mâcereda,
ön safta, en ön sırada,
şahlanıp ölesi geliyordu insanın.**

Topçu evvel mülâzımı Hasan'ın

yaşı yirmi birdi.

Kumral başını gökyüzüne çevirdi,

kalktı ayağa.

Baktı, yıldızları ağaran muazzam karanlığa.

Şimdi bir hamlede o kadar büyük,

öyle şöhretli işler yapmak istiyordu ki

bütün ömrünü ve hâtırasını

ve yedi buçukluk bataryasını

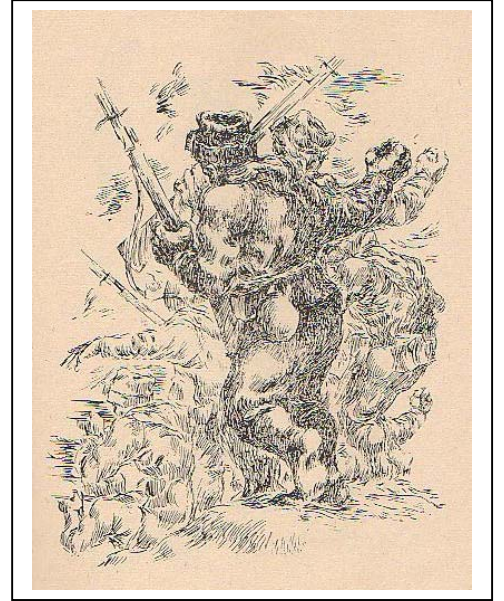
ağlanacak kadar küçük buluyordu.

Yüzbaşı sordu :

- Saat kaç?

- Beş.

- Yarım saat sonra demek...

**98956 tüfek
ve şoför Ahmet'in üç numrolu kamyonetinden
yedi buçukluk şnayderlere, on beşlik obüslere kadar,
bütün âletleriyle
ve vatan uğrunda,
yani, toprak ve hürriyet için ölebilmek kabiliyetleriyle
Birinci ve İkinci ordular
baskına hazır dılar.**

**Alaca karanlıkta, bir çınar dibinde,
beygirinin yanında duran
sarkık, siyah bıyıklı süvari
kısa çizmeleriyle atladi atına.**

**Nurettin Eşfak
baktı saatına :
- Beş otuz...
Ve başladı topçu ateşiyle
ve fecirle birlikte büyük taarruz...**

**Sonra.
Sonra, düşmanın müstahkem cepheleri düştü.
Bunlar :
Karahisar güneyinde 50
ve doğusunda 20-30 kilometredeydiler.**

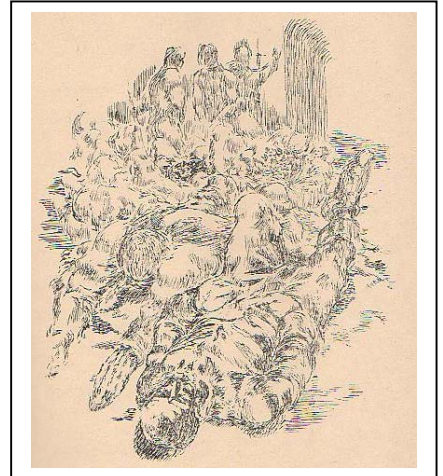
**Sonra.
Sonra, düşman ordusu kuvâyı külliyesini ihâta ettik
Aslıhanlar civarında
30 Ağustosa kadar.**

**Sonra.
Sonra, 30 Ağustosta düşman kuvâyı külliyesi imha ve esir olundu.
Esirler arasında General Trikopsis :
Alaturka sopa yemiş bir temiz
ve sırmaları kopuk frenk uşağı...**

**Yaralı bir düşman ölüsüne takıldı Nurettin Eşfak'ın ayağı.
Nurettin dedi ki : «Teselyalı Çoban Mihail,»
Nurettin dedi ki : «Seni biz değil,
buraya gönderenler öldürdü seni...»**

**Sonra.
Sonra, 31 Ağustos günü
ordularımız İzmir'e doğru yürürken
serseri bir kurşunla vurulan
Deli Erzurumluydu.**

**Devrildi.
Kürek kemikleri altında toprağı duydu.
Baktı yukarı,**

**baktı karşıya.
Gözler hayretle yandılar :
önünde, sırtüstü, yan yana yatan postalları
her seferkinden kocamandılar.
Ve bu postallar daha bir hayli zaman
üzerlerinden atlayıp geçen arkadaşların arkasından
seyredip güneşli gökyüzünü
ihtiyar bir muhacir karısını düşündüler.**

**Sonra...
Sonra, sarsılıp ayrıldılar birbirlerinden
ve Deli Erzurumlu ölürken kederinden
yüzlerini toprağa döndüler...**

**Solda, ilerdeydi Ali Onbaşı.
Kan içindeydi yüzü gözü.
Bir süvari takımı geçti yanından dörtnala.
Kaçanı kovalamıyordu yalnız
ulaşmak da istiyordu bir yerlere
ve sadece kahretmiyor
yaratıyordu da.**

**Ve kılıçların,
nalların,
ellerin
ve gözlerin pırlıtsı
ardarda çakan aydınlık bir bütündü.**

**Ali Onbaşı bir şimşek hızıyla düşündü
ve şu türküyü duydu :
«Dörtnala gelip Uzak Asya'dan
Akdeniz'e bir kısrak başı gibi uzanan
bu memleket bizim.**

**Bilekler kan içinde, dişler kenetli, ayaklar çıplak
ve ipek bir halıya benzeyen toprak,
bu cehennem, bu cennet bizim.**

**Kapansın el kapıları, bir daha açılmasın,
yok edin insanın insana kulluğunu,
bu dâvet bizim...**

**Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür
ve bir orman gibi kardeşçesine,
bu hasret bizim...»>**

**Sonra.
Sonra, 9 Eylülde İzmir'e girdik
ve Kayserili bir nefer
yanan şehrin kızılıtsı içinden gelip
öfkeden, sevinçten, ümitten ağlıya ağlıya,
Güneyden Kuzeye,
Doğudan Batıya,**

**Türk halkıyla beraber
seyretti İzmir rıhtımından Akdeniz'i.**

**Ve biz de burda bitirdik destanımızı.
Biliyoruz ki lâyiğınca olmadı bu kitap,
Türk halkı bağışlasın bizi,
onlar ki toprakta karınca,
suda balık,
havada kuş kadar
çokturlar;**

**korkak,
cesur,
câhil,
hakîm
ve çocukturlar
ve kahreden
yaratan ki onlardır,
kitabımızda yalnız onların mâcereleri vardır...**

